

Gemeente Renkum
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders

Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
30 mei 2025	RHD-	
behandeld door	doorkiesnummer	bijlage(n)
dhr. R. de Ruig	(026) 49 76 911	2

onderwerp

Respons Rheden op bestuurlijke (hoofd)uitgangspunten gemeente Renkum.

Geacht College,

Op 21 april jl stuurde U ons uw notitie "bestuurlijke (hoofd)uitgangspunten gemeente Renkum" met een begeleidend schrijven. Daarin vraagt U ons, als potentiële fusiepartner, te responderen op de in de notitie vermelde uitgangspunten en de wijze waarop wij hieraan invulling zouden willen geven bij een mogelijke fusie van onze beide gemeenten. Bij een fusieproces zijn proces, vorm en inhoud van belang. In dit licht achten wij het relevant dat potentiële fusiepartners ook kennisnemen van de beleidsambities. Het meest kernachtig vindt U onze ambities terug in de bijlagen "Koersdocument Samenleving" en "Koers voor de Omgevingsvisie".

Onderstaand treft U onze respons aan.

Wij wensen U veel wijsheid met de lastige herindelingsafweging.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Paul Hofman,
Loco-burgemeester.

Bart Drewes,
secretaris.

Algemeen

In zijn algemeenheid merken wij op dat uw uitgangspunten voor ons zeer herkenbaar zijn en door ons onderschreven worden. Onderschrijven is 1 realiseren is een tweede. Wij zijn ervan overtuigd dat onze professionele organisatie de toekomstbehendigheid heeft om dit daadwerkelijk te realiseren.

Hoewel autonomie/zelfstandigheid voor ons nu nog zeer vanzelfsprekend is verwachten wij dat in de (nabije) toekomst een schaa sprong ook voor Rheden van belang kan zijn. Daarbij streven wij naar een balans tussen enerzijds schaalvergroting en anderzijds versterking van lokale betrokkenheid van dorpsbewoners.

In dit licht, en het feit dat een groot aantal buurgemeenten bestuurskracht problemen ervaart en voor samenvoeging opteert, heeft de Rhedense gemeenteraad het initiatief genomen om een ontmoeting van de raden te arrangeren teneinde de meerwaarde van een gezamenlijke bestuurlijke toekomst te verkennen.

Wij zien grote en fundamentele overeenkomsten tussen onze beide gemeenten zowel qua dorpenstructuur en fysieke omgeving (tussen rivier en stuwwal) als qua sociaal-economische samenstelling. Ook de maatschappelijke opgaven zijn zeer vergelijkbaar. Wij participeren dan ook vaak in dezelfde robuuste regionale samenwerkingsverbanden zoals o.a. de VVGM, ODRA, Veluwe Alliantie, De Connectie en de Groene Metropoolregio.

Kortom, in Rheden herkent u veel van uzelf en omgekeerd.

Rheden is een bijzondere plek, waar natuur en historie hand in hand gaan. Wij hebben veel aandacht voor het landschap, net als voor de gemeenschapszin en het welzijn van de inwoners.

Groen, sociaal en dichtbij zijn belangrijke kernwaarden voor onze gemeente.

Wij zien de Veluwe(zoom) als de groene long en de waterkraan voor de regio, maar ook als een belangrijk recreatiegebied. De kracht van Rheden schuilt o.a. in de gevarieerde natuur en het aantrekkelijke landschap, met 1 miljoen bezoekers van de Posbank, de nabijheid van waterrecreatie, een sterk netwerk van fiets en wandelpaden, unieke landgoederen, kastelen en monumenten. Samen beschermen en versterken wij onze natuur (water, bodem, lucht, biodiversiteit) en koesteren het landelijk gebied de Arcadië.

Op sociaal-economisch terrein investeren wij in versterking van de zelf- en samenredzaamheid (de sociale basis) van onze inwoners en de beschikbaarheid van algemene voorzieningen. Ook hebben wij voor kwetsbare wijken een integrale wijk-aanpak ontwikkeld. Bij de economische ontwikkeling ligt onze focus op kleinschalige bedrijvigheid en nieuwe economische initiatieven (Groene Bloei) vaak in triple-helix verband met kennisinstellingen en ondernemers.

Wij streven naar een basispakket aan voorzieningen per dorp/wijk, mede afhankelijk van schaalgrootte, afstand en rentabiliteit. Onze focus ligt op de wijkcentra en de buurtcoaches. De wijkcentra spelen een belangrijke rol in de sociale basis en vormen een ontmoetingsplaats voor wijkbewoners en fysieke contacten met de gemeente.

Een belangrijke kracht is dat wij inwonerparticipatie op verschillende schaalniveau's laten plaatvinden.

(Hoofd)uitgangspunten

1. Dorpsgericht werken, lokale eigenheid (7 dorpen)

De gemeente Rheden hecht grote waarde aan dorpsgericht werken en het behoud van de eigen identiteit van haar zeven dorpen: Velp, Rheden, De Steeg, Ellecom, Dieren, Laag-Soeren en Spankeren. De viering van het 450-jarig bestaan van onze gemeente was hierdoor ook zo'n groot succes omdat de inwoners van onze dorpen zich juist op hun eigen wijze kon presenteren binnen het verband van de gemeente.

Wij streven naar een basisniveau aan voorzieningen per dorp en stimuleren de ontmoeting (sociale cohesie) en samenredzaamheid van inwoners. In bijna elk dorp is een buurthuis/inloophuis aanwezig. Ontmoetingsplekken kunnen preventieve werking hebben op zorgvragen.

Met inwoners, instellingen, ondernemers en dorps/wijkraden hebben wij dorpsvisies ontwikkeld die de ingrediënten vormen voor onze gemeentelijke omgevingsvisie. Wij hechten grote waarde aan de betrokkenheid van inwoners. Samen vormen wij "de gemeente".

Hiervoor is een breed spectrum van instrumenten ontwikkeld zoals dorpswethouders, dorpsraden, adviesraden, bevolkingspanel, tevredenheidsonderzoek, thema Cafe's, Ik Buurt mee, inwonervouchers, the right to challenge, etc.

Wij streven naar vitale, veerkrachtige kernen. Voor kwetsbare wijken hebben wij een integrale wijkaanpak ontwikkeld.

2. Behoud van natuur en landschap

Rheden vormt samen met Renkum, Arnhem-Noord, Rozendaal en Brummen de Veluwezoom, een aaneengesloten gebied langs de zuidelijke rand van het Natura 2000. Wij delen met elkaar landschappelijke, ecologische en ruimtelijke kenmerken én beleidsopgaven.

Tot onze Rhedense kernwaarden rekenen wij de rijke cultuurhistorie (Arcadië), de 7 dorpen met een eigen identiteit en de fraaie natuur, landschappen en rivierdelta.

De bescherming en versterking van natuur en watersystemen, de kwaliteit van de leefomgeving en de verduurzaming hebben bij ons een hoge prioriteit. Bij beleid en uitvoering werken wij veel samen met (interbestuurlijke) partners. Inwoners, landgoedeigenaren en andere belanghebbenden worden via veelvormige participatietrajecten betrokken. Bijzondere aandacht hebben wij daarbij voor ons cultuur-historisch erfgoed onderdeel van het Gelders Arcadië (landgoederen, buitenplaatsen, kastelen, monumenten). Rheden beschikt over 757 monumenten waarvan 212 Rijksmonumenten! Ook hebben 3 dorpsgezichten een beschermde status.

Met het Masterplan Veluwezoom nemen wij maatregelen om de recreatie druk te verminderen en de kwetsbare natuur te beschermen. Wij kijken daarnaast kritisch naar (piek-)belastende bedrijvigheid en tegelijkertijd zien wij potentie om de toeristische sector te versterken.

3. Vormen van een krachtige organisatie (toekomstbehendig)

Bij een fusie van gemeenten gaan we uit van 1 bestuurlijke en 1 ambtelijke organisatie. Veel van onze HRM-kernwaarden lijken in elkaars verlengde te liggen.

Samen-werking is een belangrijk bestanddeel van het Rhedens DNA. Wij hebben een rijke en vruchtbare traditie in samenwerking met buurgemeenten. Wij hechten grote waarde aan regionale samenwerking met name bij gemeente overstijgende opgaves. Waar van belang nemen wij strategische posities in netwerken in.

Onze bestuurlijke continuïteit is hoog, ook bij wisselende coalities.

Wij streven naar een toekomstbehendige ambtelijke organisatie die adequaat in kan spelen op ontwikkelingen en nieuwe taken. Strategische en innovatieve capaciteit zijn belangrijke pijlers in onze organisatie. De ambtelijke capaciteit is van goed niveau, waarbij wij net zo als veel andere gemeenten van gelijke grootte de uitdaging hebben om goed personeel te blijven binden aan de organisatie. Een samengaan met Renkum biedt hier kansen. Wij blijven verder investeren in de professionalisering van de collega's. We laten ons ondersteunen door automatisering, digitalisering, robotisering en Kunstmatige Intelligentie. In onze dienstverlening houden wij daarbij rekening met ondersteuning van inwoners met digitale achterstand.

Onze organisatiekracht richt zich niet alleen op de ambtelijke organisatie maar ook op de organisatie van het maatschappelijk veld. Daarnaast werken wij vanuit ons commitment aan de SDG's samen met VNG-International aan internationaal ontwikkelingswerk.

4. Financiële transparantie en robuustheid

Ook Rheden heeft in de afgelopen jaren moeten worstelen om haar begrotingen sluitend te krijgen. De explosief stijgende uitgaven in het Sociaal Domein zijn daar in belangrijke mate debet aan. Door tijdig maatregelen te nemen (o.a. vooruitlopend op het ravijnjaar) is een solide financiële positie gerealiseerd. 2024 en 2025 sluiten af met een positief exploitatiesaldo. De gemeentelijke belastingen, heffingen liggen nog steeds onder het provinciaal gemiddelde. Bij fusie is een harmonisatie onvermijdelijk. En dat kan consequenties hebben voor de belastingen en heffingen.

Uiteraard moet in het fusieproces tussen potentiële partners volledige transparantie bestaan. In onze optiek zal een due diligence onderzoek daar onderdeel van zijn.

5. Krachtige bestuurlijke en economische regio

Wij onderschrijven het belang van een sterke regionale samenwerking op de complexe maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen maakt inmiddels een sterke ontwikkeling door en slaagt er in om veel middelen voor de regio te verwerven. In samenwerking met The Economic Board is er perspectief op een stevige economische groei.

Wij verwachten dat Renkum meer baat zou kunnen hebben bij de samenwerking binnen de GMR, mede gezien de nauwe verwevenheid van de gemeenten in de Veluwezoom. Structuur, cultuur en aard van de vraagstukken van de Veluwezoom gemeenten zijn meer congruent. Een eventueel vertrek van Renkum naar Foodvalley zou bovendien een ongewenste 2^e aderlating voor de GMR betekenen.

6. Transparant & Zorgvuldig herindelingsproces

De gemeente Rheden hecht aan een duidelijk en transparant herindelingsproces, waarbij inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, mede-overheden en gemeenteraden tijdig en helder worden geïnformeerd en betrokken. De gemeente streeft daarbij naar een juiste balans tussen zorgvuldigheid en voortvarendheid in een proces van herindeling.

Waarbij willen aantekenen dat wij als potentiële fusiegemeente een fase achterlopen. Waar Renkum al enkele jaren zich actief buigt over haar bestaanszekerheid, is Rheden pas meer recent met haar toekomstbestendigheid en positionering geconfronteerd. Voor ons moet een eventuele

verkenningfase nog starten. Dat betekent o.a. dat het bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak nog moet worden verkend

Transparantie en zorgvuldigheid zijn belangrijke aspecten. Wij zouden daar aan toe willen voegen dat wij het fusie-proces mede zouden willen insteken vanuit gelijkwaardigheid tussen de beoogde fusiepartners en vanuit gezamenlijkheid. In het huidige traject ligt de regie volledig bij Renkum en opereren wij in de marge, dit vraagt nog aandacht.

Tot slot merken wij op dat het niet aan elkaar grenzen van de beide gemeenten weliswaar een bijzondere omstandigheid vormt, maar ons inziens in de huidige gedigitaliseerde, multimediale tijd met veel flexibele en virtuele werk- en ontmoetingsvormen geen zware beperking vormt.